

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

NAIH nyilvántartási szám: 40689

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-852/2019. számú ügyben

Előadó: dr. Németh Andrea
Érintett szerv: Nemzeti Adó- és Vámhivatal

2019.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-852/2019. számú ügyben**

Előadó: dr. Németh Andrea

Az eljárás megindítása

Az érintett ügy előzményeként a Bejelentő 2018. október 16-án közérdekű bejelentéssel fordult a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz (a továbbiakban: NAV), amelyben négy szervezet tevékenységére hívta fel a figyelmet és kérte a szükséges intézkedések megtételét.

Bejelentő álláspontja szerint a NAV 2018. október 31-én kelt válaszirata alapján nem volt megállapítható, hogy a NAV a beadványt közérdekű bejelentésnek minősítette-e, illetve annak alapján indított-e a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény szerinti eljárást, és feltételezte annak a lehetőségét, hogy a NAV érdemi intézkedés nélkül hagyta a bejelentésben foglaltakat, ezért október 31-én kiegészítő beadványt tett.

A NAV november 27-i, második tájékoztatását megelőzően a Bejelentő közérdekű bejelentése intézésének felülvizsgálatát kérte és kifogásolta, hogy kérelme benyújtásáig nem kapott választ kiegészítő beadványára. Ezt követően felülvizsgálati kérelmét 2018. november 29-én azzal egészítette ki, hogy a NAV 2018. november 27-én arról tájékoztatta, miszerint a beadványt közérdekű bejelentésnek minősítette ugyan, de ismételten kiemelte, hogy titoktartási kötelezettség terheli, így további tájékoztatást nem adhat.

Bejelentő a felülvizsgálati kérelmének kiegészítésében kifejtette, hogy az adótitokra vonatkozó előírásokra tekintettel nem tudja megítélni, hogy a NAV tett-e érdemi intézkedéseket a közérdekű bejelentésben foglaltak kivizsgálása érdekében.

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 38/A-C. §-ai értelmében az alapvető jogok biztosja – egyebek mellett – kérelemre vizsgálja a közérdekű bejelentések törvényben meghatározott szervek általi megfelelő intézését.

Mivel a beadvánnyal összefüggésben felmerült a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, valamint a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye sérelmének gyanúja, ezért vizsgálatot indítottam, amelynek során megkerestem a NAV-ot.

Az érintett alapvető jogok

A jogállamiság, valamint a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: *„Magyarország független demokratikus jogállam.”* [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés]

A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”* [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés]

Az alkalmazott jogszabályok

- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.)
- a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pkbt.)
- az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.)
- az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény

- az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi CLII. törvény

Megállapított tényállás

Bejelentő 2018. október 16-án fordult közérdekű bejelentésével a NAV-hoz.

A NAV 2018. október 31-én kelt levelében tájékoztatta a Bejelentőt arról, hogy a beadványt a Pkbt. rendelkezéseire figyelemmel nyilvántartásba vette, minősítette és a szükséges intézkedések megtétele érdekében intézkedett, egyúttal felhívta a figyelmét arra, hogy az adóhatóságot titoktartási kötelezettség terheli.

A Bejelentő – a fentiek szerint - 2018. október 31-én kiegészítő tájékoztatást kért a NAV-tól, mivel álláspontja szerint a válasz alapján nem volt megállapítható, hogy a NAV a beadványt közérdekű bejelentésnek minősítette-e, illetve annak alapján indított-e Pkbt. szerinti eljárást.

A Bejelentő 2018. november 19-én a közérdekű bejelentés intézésének felülvizsgálata iránti kérelemmel (panasz) fordult Hivatalomhoz a válasz és kérdése megválaszolatlanul maradása miatt, illetve feltételezte, hogy a NAV érdemi intézkedést nem tett a beadvány kivizsgálása érdekében, tekintettel arra, hogy a NAV tájékoztató levele szerint az irat az irattárba került.

Ezt követően a Bejelentő felülvizsgálati kérelmét kiegészítette és a NAV 2018. november 27-én kelt válaszelevelének a figyelembe vételét, továbbá annak kivizsgálását kérte, hogy a NAV a közérdekű bejelentés kivizsgálása érdekében tett-e érdemi és hatékony intézkedést, tekintettel arra, hogy az adótitokra vonatkozó rendelkezésekre figyelemmel ennek megítélésére nincs lehetősége.

A kérelem alapján felmerült alapjogi sérelemre tekintettel, a tényállás tisztázása érdekében, az Ajbt. 21. § (1) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörömben eljárva megkerestem az ügyben a NAV-ot, és kértem a rendelkezésre álló dokumentumok megküldését, valamint részletes tájékoztatását az alábbi kérdések vonatkozásában:

- Mikor érkeztek a bejelentő beadványait?
- Mikor és milyen tájékoztatásokat adtak a bejelentő részére?
- Eleget tett-e a NAV a hozzá beérkezett közérdekű bejelentések elintézése kapcsán a Pkbt. 2. § (1), (2) és (4) bekezdésében foglaltaknak?
- Megalapozottnak látja-e a bejelentésben előadottakat?
- A közérdekű bejelentés kivizsgálása érdekében milyen intézkedéseket kezdeményeztek? Indokolt volt-e vizsgálat lefolytatása, illetve azok milyen eredménnyel zárultak?

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal válasza

A NAV a felülvizsgálati eljárás során arról tájékoztattott, hogy a közérdekű bejelentést 2018. október 18-án érkezett, majd azt 2018. október 31-én, 2396792272 iktatószámom a NAV Központi Irányítás Szervezetszabályozási és Titkársági Főosztály (a továbbiakban: Szervezetszabályozási és Titkársági Főosztály) nyilvántartásba vette és tájékoztatást adott a Bejelentőnek a beadvány nyilvántartásba vételéről, valamint arról, hogy a szükséges intézkedést megteszi. A tájékoztatás kiterjedt arra is, hogy az adótitokra vonatkozó előírások a vizsgálat eredményéről további információ kiadását nem teszik lehetővé.

A Szervezetszabályozási és Titkársági Főosztály ezt követően a szükséges intézkedések megtétele érdekében a beadványt aznap megküldte a NAV Központi Irányítás Ellenőrzések Felügyeleti Főosztály (a továbbiakban: Ellenőrzések Felügyeleti Főosztály) részére.

A NAV a felülvizsgálati eljárás során arról is tájékoztatást adott, hogy a panaszos 2018. október 31-én elektronikus úton küldött újabb levelében a 2018. október 16-án kelt bejelentés pontos minősítéséről és az alapján indult eljárásról kért tájékoztatást.

A Szervezetszabályozási és Titkársági Főosztály 2018. november 27-én kelt, 2396794308 iktatószámú iratában tájékoztatta a Bejelentőt arról, hogy beadványát közérdekű bejelentésként

kezeli, továbbá fenntartotta, hogy a Bejelentő részére az adótitokra vonatkozó rendelkezések alapján további tájékoztatás nem adható.

A NAV a közérdekű bejelentés intézésének felülvizsgálata során megállapította, hogy az adóhatóság a beadványt közérdekű bejelentésként nyilvántartásba vette, melyről a jogszabályoknak megfelelően tájékoztatást adott, a bejelentés kivizsgálása érdekében a szükséges intézkedést megtette, amelynek eredményét értékelte. A NAV a felülvizsgálati eljárás során adott tájékoztatásában kiemelte, hogy az adóhatóságot terhelő, jogszabályban foglalt titoktartási kötelezettségére tekintettel a bejelentő a vizsgálat során megtett intézkedésekről nem tájékoztatható.

A NAV tájékoztatásában hangsúlyozta, hogy figyelemmel az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 3. §-ában foglalt megkülönböztetés nélküli eljárás elvének követelményére, az adóhatóság a közérdekű bejelentéssel érintett adózók ügyeiben egységesen jár el.

A NAV álláspontja szerint a Bejelentő téves feltevésre jutott az adóhatóság 2018. október 31-én kelt válaszirata alapján, mikor azt feltételezte, hogy a bejelentést az adóhatóság az abban foglaltak érdemi vizsgálata nélkül irattárba helyezte. A NAV rögzítette, hogy az Egységes Iratkezelési Szabályzatról szóló, a NAV Vezetőjének 1/2017. (V.17.) utasítása alapján az adóhatóság gyakorlatában a kimenő iratok záradékként szerepel az értesítettek köre, köztük az irattár, amely biztosítja, hogy az ügy érdemi lezárását követően az irat irattározható legyen, erre azonban csak az egyes ügyek lezárását követően kerülhet sor.

A vizsgálat megállapításai

A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint – többek között – a közigazgatási szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Ajbt. 38/A. § értelmében az alapvető jogok biztosa vizsgálja a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló törvény szerinti közérdekű bejelentéseknek a 18. § (1) bekezdés a)-k) pontja szerinti hatóságok általi kezelésének gyakorlatát, valamint kérelemre az egyes közérdekű bejelentések megfelelő intézését.

A 38/C. § rendelkezése szerint a közérdekű bejelentő az általa vélelmezett visszásság orvoslása érdekében beadvánnyal fordulhat az alapvető jogok biztosához, ha a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló törvény szerinti eljárásra jogosult szerv a közérdekű bejelentést megalapozatlannak nyilvánítja, ha a közérdekű bejelentő a vizsgálat eredményével nem ért egyet, vagy ha a közérdekű bejelentő álláspontja szerint az eljárásra jogosult szerv a közérdekű bejelentést nem vizsgálta ki teljes körűen.

A NAV, mint az Ajbt. 18. § (1) bekezdés a) pontja szerinti közigazgatási szerv az alapvető jogok biztosa által vizsgálható hatóságnak minősül.

Az érintett alapvető jogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek

felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az alapjogi biztos az intézmény létrejötte óta mindig is következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásai mentén – alkalmazta az alapjogkorlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

Az Alaptörvény hatálybalépését követően az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az újabb ügyekben felhasználhatja az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataiban szereplő érveket, ha „az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges.” [22/2012. (V. 11.) AB határozat]. Arra is rámutatott, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”. Az Alkotmánybíróság az – Alaptörvény negyedik módosításának hatályba lépését követően meghozott – 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában elvi érveléssel mondta ki azt, hogy „[a]z Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket.”

Az idézett elvi jelentőségű tétellel összhangban, vizsgálati megállapításaim megfogalmazása, az egyes alapjogok, alkotmányos elvek értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírósági iránymutatás megszületéséig, az alkotmányszöveg változását, a tartalmi, illetve kontextuális egyezőséget is figyelembe véve – az alapvető jogok biztosaként továbbra is irányadónak tekintem az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően meghozott határozatai indokolásában kifejtett érveket, jogelveket és összefüggéseket.

1. Az Alaptörvény XXIV. cikke (1) bekezdése értelmében *mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.*

Az Alaptörvény hatálybalépését megelőzően az Alkotmány a *tisztességes eljárásról való jogot* explicite ugyan nem nevesítette, ugyanakkor az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az a független és pártatlan bírósághoz való jog, illetve a jogbiztonság elvéből levezethető eljárási garanciák egymásra vonatkoztatásával tartalmilag levezetett olyan alkotmányos alapjogot jelent, amely komplex követelményrendszer testesít meg, magában foglalva valamennyi, a jogállamiság értékrendjének megfelelő eljárási alapelvet és normát. A 2012. január 1-jén hatályba lépett Alaptörvény már expressis verbis tartalmazza a hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való jogot, rögzítve, hogy a közhatalmú szervek, hatóságok az ügyeket részrehajlás nélkül, tisztességes módon, ésszerű határidőn belül intézzék, döntéseiket pedig a törvényben meghatározottak szerint indokolják. A tisztességes eljárás követelménye olyan *minőség*, amelyet az *eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni*, és amely *hatékony gátját képezi a garanciális szabályok szándékolt félreértelmezésének, az egységes jogalkalmazás hiányából, a kiszámíthatatlanságból* következő tényleges és eshetőleges érdek- és jogsérelmek bekövetkezésének. Ezt tükrözik azok a korábbi AB határozatok is, amelyek újra meg újra kihangsúlyozták: *a közvetlen alkotmányi garanciák gazdaságossági és célszerűségi okokból, az eljárás egyszerűsítése vagy az időszűrés követelményének érvényesülése címén sem mellőzhetők.* [49/1998. (XI. 27.) AB határozat, 5/1999. (III. 31.) AB határozat, 422/B/1999. AB határozat]

Az Alkotmánybíróság szerint a tisztességes eljárás követelménye olyan *minőség*, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni [6/1998. (III. 11.) AB határozat]. Ugyanez a határozat a következőt is kimondta: *Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartásának dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”.* A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során tehát túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikke érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, hanem szükséges az is, hogy mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az

ügyféli jogok érvényesülését.

2. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország független, demokratikus jogállam.*

Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. [9/1992. (I. 30.) AB határozat] Az Alkotmánybíróság szerint az alanyi jogok érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák a jogbiztonság alkotmányos követelményéből erednek, de szoros kapcsolatban állnak a jogegyenlőséggel, törvény előtti egyenlőséggel is. A megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban ugyanis a jogbiztonság az, ami sérelmet szenved. [9/1992. (I. 30.) AB határozat, 75/1995. (XI. 21.) AB határozat] Ezért alapvetőek a jogbiztonság követelménye szempontjából az eljárásjogi garanciák. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek is csak a jog által meghatározott keretek között fejthetik ki a tevékenységüket. [56/1991. (XI.8.) AB határozat]

Ezek együttes vizsgálata adja ki a jelen ügy szempontjából lényeges alapjogi tartalmat, amely szerint a vizsgálat alá vonható állami szervek *alapjogi kötelezettsége felöleli mind az eljárás lefolytatásának tényét, mind annak minőségét.*

Az ügy érdemében

A bejelentésből, valamint a megkeresésemre kapott válaszból vizsgálatom során az alábbi megállapításokat tettem.

A Pkbt. 1. § (1) bekezdése szerint az állami szervek és a helyi önkormányzati szervek a panaszokat és a közérdekű bejelentéseket e törvény (Pkbt.) szerint kötelesek elintézni. A Pkbt. tárgyi hatályáról a (3) bekezdés szól: e szerint a közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. Közérdekű bejelentéssel a (4) bekezdés értelmében bárki fordulhat a közérdekű bejelentéssel összefüggő tárgykörben eljárásra jogosult szervhez.

A 2. § értelmében a közérdekű bejelentést – törvény eltérő rendelkezése hiányában – az eljárásra jogosult szervhez történő beérkezésétől számított harminc napon belül kell elbírálni. Ha azonban az elbírálást megalapozó vizsgálat előreláthatólag harminc napnál hosszabb ideig tart, erről a közérdekű bejelentőt az elintézés várható időpontjának és az eljárás meghosszabbodása indokainak egyidejű közlésével kell tájékoztatni. A vizsgálat befejezésekor – a minősített adat, illetve törvény alapján üzleti, gazdasági vagy egyéb titoknak minősülő adat kivételével – a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről – az indokok megjelölésével – a közérdekű bejelentőt haladéktalanul értesíteni kell.

1.1. A rendelkezésemre álló dokumentumokból megállapítottam, hogy a Bejelentő első bejelentését 2018. október 18-án, a második bejelentését pedig 2018. október 31-én érkezett a NAV, amelyekre hivatkozással 2018. október 31-én és 2018. november 27-én-kelt leveleiben válaszolt.

A Szervezetszabályozási és Titkársági Főosztály a Bejelentő a 2018. október 16-án kelt bejelentése kapcsán a 2018. október 31-én kelt válaszlevelében arról adott tájékoztatást, hogy a beadványt a Pkbt. rendelkezéseire figyelemmel nyilvántartásba vette, minősítette és a szükséges intézkedések megtétele érdekében intézkedett, egyúttal felhívta a Bejelentő figyelmét arra, hogy az adóhatóságot titoktartási kötelezettség terheli, így a vizsgálat eredményéről az Art. 127 §-ára és az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi CLII. törvény 27. §-ára tekintettel nem adhat tájékoztatást.

A rendelkezésemre álló dokumentumok alapján megállapítottam, hogy a Szervezetszabályozási és Titkársági Főosztály – a Bejelentő tájékoztatásával egyidejűleg – 2018. október 31-én intézkedett a bejelentés, az Ellenőrzések Felügyeleti Főosztály részére történő továbbításáról és a bejelentés további intézéséről a tájékoztatásukat kérte. Ekkor tehát a bejelentés vizsgálata még nem zárult le.

Ezt követően, a Bejelentő jogi képviselője 2018. október 31-én elektronikus levelet küldött a NAV felé, amelyben tájékoztatást kért arról, hogy a NAV a bejelentést közérdekű bejelentésnek minősítette-e, valamint a Pkbt. alapján indított-e eljárást.

A Szervezetszabályozási és Titkársági Főosztály a 2018. november 27-én kelt válaszelevelében – a Bejelentő 2018. október 31-én kelt levelére hivatkozással – adott tájékoztatást arról, hogy a 2018. október 16-án kelt bejelentést közérdekű bejelentésnek minősítette, valamint ismét jelezte, hogy titoktartási kötelezettség terheli, amely értelmében, az ügyben további tájékoztatást nem áll módjában adni.

A rendelkezésemre bocsátott válaszlevelek alapján megállapítottam, hogy a NAV a közérdekű bejelentés érkezésétől számított 30 napon belül általános tájékoztatást adott, valamint a bejelentésben foglaltak kivizsgálása érdekében a szükséges intézkedéseket megtette.

Ugyanakkor a NAV által adott tájékoztatásokból nem állapítható meg sem a közérdekű bejelentésben foglaltak vizsgálatának befejezési dátuma, sem annak időpontja, amikor az Ellenőrzések Felügyeleti Főosztály a Titkársági Főosztály számára tájékoztatást adott.

1.2. Fentiekkel összefüggésben megállapítottam, hogy a válaszlevelek nem tartalmazzak utalást arra vonatkozóan, hogy a NAV a bejelentés kivizsgálását befejezte-e, ha igen mikor; vagy a vizsgálat folyamatban van-e még, tehát a bejelentés elbírálásának várható időpontjának megjelölésére sem került sor. A NAV első, 2018. október 31-én kelt válaszelevele alapján egyértelműen nem állapítható meg az sem, hogy a 2018. október 19-én kelt beadványt közérdekű bejelentésnek minősítette-e. A NAV válaszeveleiben kizárólag arra hivatkozik, hogy az esetlegesen lefolytatott vizsgálatokról és azok eredményéről nem adhat tájékoztatást, ugyanakkor a Pkbt. szerinti eljárása indításáról, az eljárás várható befejezésének időpontjáról, valamint az eljárás tényleges befejezéséről nem tájékoztatta a Bejelentőt.

A Pkbt. 2. § (4) bekezdése szerint, a vizsgálat befejezésekor – a minősített adat, illetve törvény alapján üzleti, gazdasági vagy egyéb titoknak minősülő adat kivételével – a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről – az indokok megjelölésével – a közérdekű bejelentőt haladéktalanul értesíteni kell.

A vizsgálat befejezésekor adandó tájékoztatás tartalmára vonatkozóan szükséges az, hogy abból egyértelműen derüljön ki, hogy a bejelentés kivizsgálása megtörtént. Álláspontom szerint a NAV által küldött válaszevelek tartalmából nem állapítható meg annak ténye, hogy a NAV vizsgálata mikor, milyen stádiumban volt. Ugyanakkor a NAV – a felülvizsgálati eljárás során, megkeresésemre adott – nyilatkozata és a megküldött dokumentumok alapján megállapítható, hogy a NAV a bejelentést 2018. október 31-én továbbította az illetékes főosztálynak a további szükséges intézkedések megtétele érdekében, tehát ekkor a vizsgálat még folyamatban volt, így ez a tájékoztatás tartalmilag nem felelt meg a Pkbt. 2. § (4) bekezdésében foglaltaknak.

Ugyanígy a NAV második tájékoztató válaszeleveléből sem állapítható meg, hogy a közérdekű bejelentés elbírálása megtörtént-e, illetve a vizsgálat befejeződött-e.

Egy korábbi, az AJB-6136/2013. számú, szintén a NAV eljárását – konkrét egyedi ügyben, kérelemre – felülvizsgáló ügyben a NAV bejelentést lezáró, érdemi válaszával összefüggésben szükségesnek tartottam kiemelni, hogy „a NAV a közérdekű bejelentés nyomán indult adóhatósági vizsgálat menetéről – annak megindítása és befejezése tényén, valamint a szükséges intézkedések megtételére történő utaláson kívül – az Art. adótitokra vonatkozó 53. §-a rendelkezéseire figyelemmel, jogszabályi felhatalmazás hiányában információt nem adhat a bejelentő részére.”

Fentiek alapján újra szükségesnek tartom rögzíteni, hogy az adóhatóságot a hivatali eljárása során tudomására jutott minden adat tekintetében titoktartási kötelezettség terheli, ennek értelmében a – Pkbt. 2. § (4) bekezdésében rögzített, törvény által titoknak minősített – megtett

intézkedésekről, az esetlegesen lefolytatott vizsgálatokról és azok eredményéről nem adhat tájékoztatást. *Az eljárás megindítása és befejezése tényéről, valamint a szükséges intézkedések megtételére történő utalásról azonban mindenképpen informálni szükséges a Bejelentőt, az ezzel ellentétes gyakorlat ugyanis a közérdekű bejelentő válaszhoz való jogát kiüresíti.*

A NAV azzal, hogy sem a 2018. október 31-én, sem a 2018. november 27-én kelt levelében nem tért ki arra, hogy a bejelentés vizsgálatát lezárta-e, illetve az intézkedések befejezésének várható időpontját nem jelölte meg, a Pkbt.-ben előírt eljárási szabályok rendelkezéseit megsértette. A NAV-ot terhelő – a vizsgálat lezárásának tényéről szóló – tájékoztatási kötelezettség elmaradása, a jogbiztonság és a hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való alapjogok sérelmére vezettek.

Intézkedés

Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérem a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetőjét, hogy intézkedjen a jelentésemben feltárt alapvető jogokat érintő visszasságok jövőbeni bekövetkezése lehetőségének megelőzéséről azzal, hogy a NAV eljárásra jogosult szervei a közérdekű bejelentések intézése során a jövőben fokozottan ügyeljenek a vonatkozó jogszabályok betartására.

Budapest, 2019. 04. 11.

Székely László

